

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Š. A.**, bývajúceho v D., zastúpeného advokátskou kanceláriou F. s.r.o., so sídlom v B., IČO: X., proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná Národná banka Slovenska, so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša č. 1, IČO: 30 844 789, **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 16 C 178/2011, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 27. augusta 2015 sp. zn. 6 Co 329/2015, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I uznesením z 28. mája 2015 č.k. 16 C 178/2011-339 uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 20 € [položka č. 7a Sadzobníka, prílohy zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.)] za odvolanie žalobcu proti rozsudku, ktorým bola zamietnutá jeho žaloba o náhradu škody podaná v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) a žalobcom odôvodňovaná údajným nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska pri vykonávaní bankového dohľadu nad Podielovým družstvom slovenské investície.

Proti uvedenému uzneseniu podal žalobca odvolanie s tým, že podaním odvolania proti prvostupňovému rozsudku mu nevznikla poplatková povinnosť, lebo žalobu podal

v čase, keď konanie o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom bolo ako celok zo zákona vecne oslobodené od súdnych poplatkov.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 27. augusta 2015 sp. zn. 6 Co 329/2015 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Uviedol, že občianske súdne konanie, v ktorom žalobca uplatnil nárok na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., bolo pred 1. októbrom 2012 vecne oslobodené od súdneho poplatku, a preto žalobcovi nevznikla povinnosť zaplatiť súdny poplatok za žalobu. Na odvolacie konanie sa (už) ale vzťahuje iný právny režim, lebo dňom 1. októbra 2012 bolo zo zákona č. 71/1992 Zb. vypustené ustanovenie oslobodzujúce dovedy od súdnych poplatkov konania o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. V dôsledku zmeny zákona č. 71/1992 Zb., ku ktorej došlo s účinnosťou od 1. októbra 2012, bol s podaním odvolania žalobcu (2. júla 2014) spojený vznik jeho povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie. Súd prvého stupňa mu preto dôvodne a vo výške zodpovedajúcej položke č. 7a Sadzobníka uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok 20 €.

Proti uvedenému uzneseniu podal žalobca dovolanie. Uviedol, že odvolací súd mu odňal možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), lebo mu uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie, i keď zákon č. 71/1992 Zb. s podaním jeho odvolania nespája vznik poplatkovej povinnosti. Žalobu v prejednáwanej veci podal totiž v čase, keď konanie o nej bolo ex lege (vecne) oslobodené od súdnych poplatkov. Toto oslobodenie sa vzťahuje na konanie ako celok (teda aj na odvolanie) a trvá až do právoplatného skončenia konania. Žiadal preto napadnuté rozhodnutie zmeniť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení účinnom od 1. januára 2015)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade so zákonom § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

1. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Žalobcom napadnuté uznesenie nemá znaky žiadneho z uznesení, ktoré sú uvedené v týchto ustanoveniach. Navyše od 1. januára 2015 je podľa § 239 ods. 3 O.s.p. dovolanie (i keby smerovalo proti uzneseniam uvedeným v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.) neprípustné (vždy), ak smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu o súdnom poplatku.

Žalobcom podané dovolanie by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak v konaní, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie, došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba ale zdôrazniť, že z hľadiska § 237 ods. 1 O.s.p. nie je relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Dovolateľ procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

2. Žalobca v dovolaní namieta, že v konaní mu postupom súdov bola odňatá možnosť konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok.

Najvyšší súd už vo viacerých uzneseniach (vid' napríklad uznesenia zo 14. mája 2015 sp. zn. 3 Cdo 468/2014, z 13. augusta 2015 sp. zn. 3 Cdo 536/2015, zo 7. októbra 2015 sp. zn. 3 Cdo 688/2015), ktoré sa týkali skutkovo a právne obdobných vecí a žalujúcu stranu zastupovala tá istá advokátska kancelária, uviedol, že samotným vyrubení súdneho poplatku sa účastníkovi neodníma žiadne procesné oprávnenie a nedochádza k odňatiu jeho možnosti pred súdom konať.

Žalobca v danom prípade tvrdí, že súdy nezohľadnili tú skutočnosť, že predmetné konanie je (podľa jeho právneho názoru) aj po 1. októbri 2012 vecne oslobodené od súdnych poplatkov. V tejto časti namieta nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorom spočíva napadnuté uznesenie. Nesprávne právne posúdenie (pokiaľ k nemu vôbec došlo) ale nezakladá prípustnosť dovolania. Nejde totiž o vadu konania uvedenú v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania proti uzneseniu.

3. Nad rámec vyššie uvedeného dovolací súd len ako poznámku uvádza, že občianske súdne konanie vo veciach náhrady škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. bolo podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. v znení pred 1. októbrom 2012 ex lege vecne oslobodené od súdneho poplatku. Zákonom č. 286/2012 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších právnych predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo k novelizácii zákona č. 71/1992 Zb.. V dôsledku tejto legislatívnej zmeny bolo zo zákona č. 71/1992 Zb. s účinnosťou od 1. októbra 2012 vypustené ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k/.

V zmysle § 18ca zákona č. 71/1992 Zb. z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do uvedeného dňa, i keď sa stanú splatnými po tomto dni. Pri výklade tohto ustanovenia treba vychádzať z celého kontextu zákona č. 71/1992 Zb. a použiť definície pojmu poplatkový úkon (§ 1 zákona č. 71/1992 Zb.), ako aj vznik poplatkovej povinnosti (§ 5 zákona č. 71/1992 Zb.) a ostatné pojmy používané v zákone č. 71/1992 Zb.

Ak bol poplatkový úkon navrhnutý, alebo ak je v Sadzobníku ustanovený súdny poplatok za konanie a konanie začalo do 30. septembra 2012, vyberajú sa poplatky podľa

doterajších predpisov. Ide o zakotvenie princípu zákazu retroaktivity, avšak iba vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým do uvedeného dňa, lebo pri nich poplatková povinnosť vznikla ešte za účinnosti predchádzajúceho právneho stavu.

V prípade podania odvolania vzniká poplatková povinnosť podľa § 5 zákona č. 71/1992 Zb. podaním odvolania, ktoré je poplatkovým úkonom. Ak bolo odvolanie podané po 30. septembri 2012, i keď konanie na súde prvého stupňa začalo do 30. septembra 2012, vzťahuje sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom konaní už právna úprava účinná po 30. septembri 2012.

Podľa položky 7a Sadzobníka v znení účinnom od 1. októbra 2012 sa za žalobu o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom platí súdny poplatok vo výške 20 €. Ak je ustanovená sadzba za konanie, myslí sa tým konanie na jednom stupni (§ 6 ods. 2 prvá veta zákona č. 71/1992 Zb.). Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá aj v odvolacom konaní vo veci samej. Z uvedeného vyplýva, že sám zákonodarca pre poplatkové účely rozlišuje medzi konaním na jednom stupni a konaním odvolacím a dovolacím. Poplatková povinnosť za odvolanie sa posudzuje podľa právneho stavu platného v čase začatia odvolacieho konania.

Dovolací súd poznamenáva, že na obdobných záveroch je založené aj rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré bolo uverejnené v časopise Zo súdnej praxe č. 4/2015.

4. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné, nepreukázaná bola žalobcom tvrdená vada konania uvedená v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p., najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Žalobca nemal v dovolacom konaní úspech (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na jej priznanie (§ 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. novembra 2015

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková